

طی سه هزار کیلومتر

در افغانستان

تکانش آقای احمد علیخان ترجمان فرانسه

هرات : هرات که ابتدا به اسم «هری» یا دمی شد یکی از قدیم ترین و معروف ترین بلاد مشرق است . بعد از اینکه اسکندر کبیر داریوش هخامنشی را چندین بار شکست فاحش داده و مملکت فارس را عبور نمود در جلگه هرات شهری به اسم «اسکندریه هری» یا «اسکندریه آسیا» بنا نهاده و اسم (هری) آهسته آهسته بر تمام ایالت وسیع هرات شمول گرفت . و چیز بکه امروز در شهر فعلی هرات واقعه دو هزار سال قبل از ورود اسکندر و حوادث تجزیه شدن امپراطوری او را تذکار می نماید کثرت مسکوکاتی است که در بازار پیدا می شود و چنانچه ما خود نیز یک سکه خود اسکندر را که (یک طرف صورت او و طرف دیگر شکل بوم است) با بسا مسکوکات شاهان خانواده (سلوسید) که بر شام و ایران و بکتریان سلطنت نموده اند ملاحظه نمودیم . هرات مدت مدیدی مرکز امپراطوری تیموریان بوده و در زمان سلطنت یکی از شهزادگان تیموری فارسی ها آنرا متصرف و بعدها در ۱۷۱۵ درانی ها و سپس آنرا گرفتند نادر افشار در ۱۷۳۱ باز آنرا متصرف شد و بالاخره احمد شاه بابا در ۱۷۴۹ بکلی آنرا از دست بیگانگان خلاص و تسلط اجنبی ها را ازان گوشه وطن خود تمام نمود .

هرات در دره وسیعی واقع است که طول آن شرقاً - غرباً ۳۰ میل و عرض

شمالاً جنوباً ۱۵ میل میباشد. رودخانه هری رود که از کوهستان هزاره جات جاری گشته جلگه هرات را طولاً به دو حصه تقسیم میکند. نفس شهر قدیم هرات مربعی است که مساحت آن ۴ میل مربع بوده و دیوار بلند حصار آن که دارای برج های متعددی از خشت پخته و خام است امروز خیلی کهنه و مندرس شده است. بالا حصار هرات که در هر زاویه خود برجی دارد عبارت از یک عمارت مستطیل شکلی است که هنوز بر فراز عمارات شهر باقی است.

شهر جدید هرات بطرف شمال شهر قدیمی واقع و فعلاً عبارت از چهار رسته بازار خیلی وسیعی است که عموماً از خشت پخته ساخته شده و اهل کسبه اکثر در آن بحرفه خود استعمال دارند.

رسته غربی شهر جدید بخیبانی منتهی میشود که تقریباً یک میل طول داشته و بکنار آن اشجار قشنگی بر پا است. و سرک مذکور از میان خرابه های شهر عصر یونانی و پای مناره های معروف مصلاهی هرات گذشته و در امتداد بازارها عمارات جدیده جاری است. ماضی به آریاست بادیه نیز تعمیر هوتلی به روی کار است.

و هكذا در خارج از منطقه شهر قدیم و جدید هرات بفاصله دو کیلومتری شرقی بجوار قلعه نائب الحکومه عمارت علیحده نیز برای هوتل تعمیر شده است. در محوطه اولی قلعه نائب الحکومه عمارت بزرگ عصری برای پذیرائی مهمانهای معزز داخلی یا خارجی تعمیر شده که در شرف اختتام است. برای توسعه بازارهای شهر قدیم هرات هم تصمیماتی گرفته شده چنانچه یک حصه بازار را

فعالاً و وسیع نموده اند. سر کیکه از هرات بجانب هزاره جات کشیده شده تا فاصله تقریباً ۲۰۰ کره انجام و بمقام (دولت یار) امتداد یافته است. ساختمان سرک حصه ولایت هرات تمام شده امید است در سال آینده ناحیه حکومتی کلان دایزنگی هم تمام و سرک هرات از راه یکا و لنگ به بامیان متصل شود. این سرک که از میان هزاره جات بصورت خط مستقیم کابل را به هرات وصل می نماید تسهیلات مهمی در دررفت و آمد حصص غربی و مرکز افغانستان پیش خواهد کرد و مسافرت کابل - هرات ب سه روز صورت خواهد گرفت.

فاصله هرات - مزار شریف : ۸۲۷ کیلومتر

" " - اند خوی : ۶۰۵ "

" " - میدینه : ۴۶۱ "

" " - بالا مرغاب : ۲۹۱ "

" کابل - هرات از راه مزار شریف : ۱۴۴۲ "

(هرات - سبزوار) در حدود ۲۱۰ کیلومتر - (هرات - فراه)

در حدود ۳۹۰ کیلومتر از شهر هرات تا فاصله ۳۰ کیلومتر سرک در میان اراضی زراعتی که جلگه وسیع هرات را تشکیل میدهد عبور میکند، بعد از فاصله مذکور دشت شروع گردیده. کوتل هائیکه بین هرات - فراه سرک از آنها عبور میکند تقریباً هموار و هیچ اشکالی برای عبور موتر پیش نمیکند، آب رودخانه های ادرسکن - جیجه - فراه رود درین فصل (اوائل خزان) قلت یافته و موترها

بکمال خوبی از آنها عبور میکنند. ناگفته نماند که حکومت متبوعه ما ساختمان پل های این رودها را در نظر گرفته و کار پل سازی فعلاً در ارغنداب جاری است در سبزوار بازار جدیدی ساخته شده. شهر قدیم فراه که امروز حصار بزرگ و برج های آن باقی است غیر مسکون میباشد. ولی درین دوسه سال اخیر در اثر توجه حکومت عمارات جدید برای دوائر عسکری، دوائر مالکی و بازار وسیع جدیدی خارج از شهر قدیمی تعمیر شده و هكذا بمنصل عمارت حکومتی چند اطاق دیگری نیز برای پذیرائی مهمانان خارجی و غیره ساخته شده که از حیث فرش و ظرف مکمل میباشد در مقام (دل آرام) کنار رود خاش رود هم جدیداً سرائی برای توقف مسافرین ساخته شده است.

فراه - کرشک : ۲۳۰ کیلومتر

از فراه تا کرشک به استثنای (دشت بکوا) که خاک دارد بقیه راه خیلی خوب است. یک و نیم سال میشود که در کرشک بازار وسیعی تشکیل و دکانها و دوپل جدید از خشت بخته تعمیر شده است. *رئیس گاه علوم انسانی و مطالعات تربیتی*
رتال جامع علوم انسانی
کرشک - قندهار : ۱۵۰ کیلومتر

قندهار : فعلاً یک موتور به ظرف ۲۰ دقیقه ذریعہ کشتی هیر مندر ا عبور میکنند. در ارغنداب ساختمان پل جاری است. خارج از منطقه دروازه های شهر که ریاست تنظیمیه سه سال قبل بنای خرابی و تعمیر دوباره آنها را گذاشته بود دکانهای زیادی جدیداً تعمیر شده در وسعت منطقه شهر افزوده است. فعلاً تعمیر مدیریت خارجه و بخته کاری سرک های داخل شهر جریان دارد. از قندهار بطرف ارزگان سرک

جدیدی کشیده شد که تقریباً ۱۵ گروه ازان تکمیل یافته است. موزه قندهار تازه سرو صورتی بخود گرفته است.

قندهار - کابل: در حدود ۶۰۰ کیلومتر.

سابقاً که در قلات به استثنای يك هتل دیگر آبادی وجود نداشت حالا بازار جدید و نهال های اطراف سرك و عمارت جدید حکومتی کاملاً منظره آنجا را تغیر داده است. در غزنی نیز درین تازه گیها چند بارك بزرگ ساخته شده است.

فاصله هرات - کابل از راه قندهار در حدود ۱۴۷۰ کیلومتر است مسافت ما در طی این سه هزار کیلومتر که عبارت از دوره کابل، مزار شریف، اندخوی، میمنه، بالا مرغاب، هرات، فراه، گرشك، قندهار و کابل باشد به ۲۷ روز طول کشید ولی ناگفته نماند که ایام توقف هم درین ۲۷ روز حساب است و اگر تنها ایام حرکت حساب شود این دوره به ۱۵ روز عملی میشود. چیزیکه درین مسافت موجب مشغولیت گردیده ما را به آتیه فرخنده این مملکت مژده میدهد یکی حکمفرمایی امنیت کامله ئی در تمام نقاط و دیگری توسعه و بسط عمرانات جدید است.

فعالیت خسته گی ناپذیری که درین چند سال اخیر در مرکز نسبت به توسعه عمرانات مدنی بخرج داده شده اثرات آن در تمام نقاط مملکت بدون استثنا انعکاس و در نتیجه در تمام خاك افغانستان يك جنبش عمرانی بوجود آمده است.

کابل - ۳۰ میزان ۱۳۱۲